

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНЕ РЕЧОВЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 9 від 28 січня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Договір як цивільно-правова форма товарного обороту
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., зав. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	ruslana.heints@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система правових норм українського законодавства та законодавства зарубіжних країн, що регулюють відносини власності та інших речових прав.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Речові права за законодавством України. 2. Речові права в правових системах зарубіжних країн. <p>Речове право надає своєму носієві можливість вчиняти будь-які дії щодо речі у межах, встановлених законом. Речові права традиційно вважають абсолютними, тобто такими, що покладають пасивний обов'язок на всіх третіх осіб, не перешкоджати управомоченій особі у здійсненні її права. Структурно систему сучасного речового права визначають загальні положення, володіння та окремі види речових прав. Загальні положення містять норми про поняття, принципи, здійснення, захист та реєстр речових прав. Речовими правами є право власності та речові права на чуже майно (інші речові права). Речовими правами на чуже майно є: право узурфрукта; право користування; право проживання; право суперфіцію; право сервітуту; довгострокова оренда нерухомості; майнове «право очікування»; забезпечувальні речові права, включаючи заставу, іпотеку, притримання, переважне право на річ; інші права, яким законом надано такий характер.</p> <p>Зміст дисципліни дозволяє підійти до порівняльно-правового розуміння категорії речових прав, поглибити знання джерел речового права, розуміння підходів до виокремлення ознак речових прав, способів їх захисту тощо. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання законодавств, що регулює речові правовідносини та вміння застосовувати його на практиці.</p> <p><u>Основними джерелами</u> речового права виступають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Житловий кодекс України, Сімейний кодекс України, Лісовий кодекс України, Земельний кодекс України, спеціальні закони України, які регулюють речові правовідносини: «Про міжнародне приватне право», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які</p>	

перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності», «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», Німецьке Цивільне Уложення, Французький Цивільний Кодекс та ін.

Розвиток речового права в сучасних правових системах визначається тенденцією до універсалізації та модифікації заснованого на автономії волі особи базису правової природи речових прав для більшості країн світу. Річ у розумінні права функціонує в сучасній багаторівневій системі та не обмежується національним правовим порядком. Саме тому порівняльні дослідження речових прав сьогодні викликають значний науковий інтерес.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є розширення та поглиблення у студентів системи необхідних юридичних знань, професійних навичок та вмій вирішувати практичні завдання щодо інституту права власності та інших речових прав, вивчення базових принципів речового права, ознайомлення із особливостями правового регулювання речових прав в законодавствах європейських та інших зарубіжних країн.

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття студентами компетентностей щодо знання та розуміння основних інститутів речового права та положень нормативно-правових актів, що регулюють речові правовідносини, етапів формування та розвитку законодавства про речові права та доктринальних підходів до системи речових прав в Україні, ознайомлення з правовим регулюванням права власності та інших речових прав в зарубіжних правових системах, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем щодо форм та способів захисту порушеного права власності чи інших речових прав.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі роботи з нормативно-правовими актами, які регулюють речові правовідносини;

здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;

навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів для роботи з джерелами речового права;

володіння навичками ділового спілкування на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології у сфері речового права;

здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;

здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

здатність застосовувати у професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства для регулювання речових відносин;

здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем речового права, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел;

компетентність у загальнотеоретичних проблемах речового права, питаннях правозастосування джерел речового права;

обізнаність щодо європейського речового права та проблем гармонізації законодавства України із законодавством ЄС;

здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти, які регулюють речові відносини в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми речового права в професійній діяльності;

здатність виявляти порушення речових правовідносин;
 здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти, які регулюють речові відносини;
 здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації щодо речового права у сфері юридичної діяльності;
 здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

закономірностей розвитку права власності та інших речових прав в Україні;
 сутності та особливостей права власності та речових прав на чуже майно;
 основних концептуальних підходів щодо сутності права власності в Україні та правових системах інших держав;
 легального та доктринального підходів до визначення речових прав в Україні та інших європейських країнах;
 видів речових прав на чуже майно в законодавстві України та зарубіжних правових системах.

Магістр повинен вміти:

правильно тлумачити норми речового права;
 застосовувати на практиці правові норми щодо набуття та припинення права власності та інших речових прав;
 визначати способи захисту права власності та інших речових прав;
 застосовувати знання про віндикаційний та негаторний позови на практиці;
 складати проекти заяв про захист речових прав;
 здійснювати наукові дослідження у сфері речового права.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Речові права за законодавством України

Вступ до порівняльного речового права	2	1	5
Право власності як основний інститут речового права	–	1	5
Набуття та припинення права власності	2	2	10
Право спільної власності	–	2	8
Речові права на чуже майно в українському законодавстві	–	2	8
Захист права власності та інших речових прав	2	2	6

Змістовий модуль 2. Речові права в правових систем зарубіжних країн

Речові права в законодавстві Німеччини	2	2	6
Речові права в законодавстві Франції	2	2	6
Речові права у цивільному праві Англії та США. Довірча	2	2	6

власність			
Порівняльно-правова характеристика речових прав	–	2	–
	ЗАГ:	12	18
		18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/</i></p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами однієї письмової контрольної роботи, яка виконується на 9-му занятті і охоплює всі змістовні модулі.</p> <p>На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 7 балів, 5 закритих тестових запитань, які оцінюються по 1 балу, 1 коротке запитання, яке оцінюється у 3 бали і задача, яка оцінюється у 5 балів. Максимальний бал за контрольну складає 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, на кафедрі цивільного права та розміщені на сайті кафедри: https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/</u></p>		
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Студент допускається до здачі екзамену, якщо виконав всі види робіт, передбачені Силабусом та Робочою навчальною програмою і набрав не менше 25 балів.</p>		
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю: екзамен.</p> <p>Студенти здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 10-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне. та задачі – 10 балів.</p> <p>Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50</p>		

	тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль та заноситься у відомість успішності.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами однієї обов'язкової та декількох додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, а також розв'язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu.edu.ua. Методичні матеріали розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. Лекційні заняття проводяться з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні. К., 2001. 256с. 2. Майданик Р.А. Речове право: підручник. К.: Алерта. 2019. 1102 с. 3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2013. Т. I. 832 с. 4. Нагнибіда В. І. Речові права на чуже майно: досвід правового регулювання зарубіжних країн: монографія / наук. ред. Я. М. Шевченко. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. 182 с. 5. Речове право: пріоритети та перспективи. Матеріали Київських правових читань. Київ. 22 березня 2019 р. / Р.А. Майданик, Я. М. Романюк та ін.; відп. ред. Р. А. Майданик. К.: Алерта, 2019. 266 с. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3455842. 6. Харченко Г.Г. Речові права: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 432 с 7. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 976 	

8. Шимон С. І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн: Навч. посіб. (курс лекцій). К.: КНЕУ, 2004. 220 с. URL: <http://buklib.net/books/21889/>

9. Яворська О. С. Правове регулювання відносин власності за цивільним законодавством України: навчальний посібник. К.: Атіка, 2008. 256 с.

10. Осолінкер І.М. Самозахист права власності в Україні: автореф. дис. ... спец. 12.00.03. Харків., 2011. 20 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Гейнц Р. М. Порівняльне речове право: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право» (спеціалізація «Приватне право»). Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2017. 40 с.

2. Гейнц Р. М. Порівняльне речове право: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право» (спеціалізація «Приватне право»). Івано-Франківськ: ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаника», 2020. 52 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/спеціалізація-приватне-право/>

Викладач:

доц. Гейнц Р.М.